

T.E.E.

Τμήμα Δυτ. Ελλάδας

ICOMOS

Ελληνικό Τμήμα

Διεθνής
Επιστημονική Επιτροπή
Ιστορικών Πόλεων
CIUVIH - ICOMOS

Επιστημονικό
Συμπόσιο
Διεθνούς Επιτροπής
Ιστορικών Πόλεων
CIUVIH - ICOMOS

Scientific
Symposium

Symposium
Scientifique

Ιστορικές Πόλεις - Λιμάνια
της Μεσογείου
& πολεοδομικές παρεμβάσεις
στον 20ο αιώνα

Historic Cities - Harbours of the Mediterranean
and their urban operations in the 20th century

Les villes - ports historiques de la Méditerranée
et les opérations urbaines du 20e Siècle

Μεσογειακή Συνάντηση
Mediterranean Meeting
Rencontre Méditerranéenne

Πάτρα 9 -12 Μαρτίου 2006 • Patras 9 -12 March 2006 • Patras 9 - 12 Mars 2006
Αποθήκες Μπάρι • Barry Warehouses • Dépôt Barry

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**

**« ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΠΟΛΕΙΣ - ΛΙΜΑΝΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ
& ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟΝ 20ο ΑΙΩΝΑ »**

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

Πάτρα 9-12 Μαρτίου 2006

Επιστ. Υπεύθυνοι: Σοφία Αυγερινού - Κολώνια, Ελένη Μαΐστρου

**TECHNICAL CHAMBER OF GREECE
SECTION OF WESTERN GREECE**

**“HISTORIC CITIES - HARBOURS OF THE MEDITERRANEAN
AND THEIR URBAN OPERATIONS IN THE 20th CENTURY”**

SCIENTIFIC SYMPOSIUM

Patras, 9-12 March 2006

Responsibles: Sofia Avgerinou - Kolonias, Helen Maistrou

**CHAMBRE TECHNIQUE DE GRÈCE
DÉPARTEMENT DE GRÈCE OCCIDENTALE**

**« LES VILLES - PORTS HISTORIQUES DE LA MÉDITERRANÉE
ET LES OPÉRATIONS URBAINES DU 20e SIÈCLE »**

SYMPOSIUM SCIENTIFIQUE

Patras, 9-12 Mars 2006

Responsables: Sofia Avgerinou - Kolonias, Heleni Maistrou

Κατά τον Ν.2121/1993 και τη διεθνή Σύμβαση της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με τον Ν.100/1975) απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή άλλη διασκευή, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

Επιμέλεια βιβλίου για το Τ.Ε.Ε. / Τ.Δ.Ε.:

- Γεωργακοπούλου Πόλυ, Αρχιτέκτων Μηχανικός
- Σπυράκη Ελένη, Τοπογράφος Μηχανικός
- Τσιλίρας Ανδρέας, Χημικός Μηχανικός
- Ευσταθίου Φωτεινή, Υπάλληλος Τ.Ε.Ε. / Τ.Δ.Ε.

Εκδοση: Τ.Ε.Ε. Τμήμα Δυτικής Ελλάδας

© Πάτρα 2008

Σχεδιασμός: Connections Πολιτισμός και Επικοινωνία

Εκτύπωση: Ταχυεκτυπώσεις Γραβάνης Ε.Π.Ε.

ISBN: 978-960-98316-0-4

* Δημοσιεύονται στη συνέχεια, όλες οι εισηγήσεις ή οι περιλήψεις εισηγήσεων που κατατέθηκαν μέχρι την ημερομηνία της έκδοσης.

* All reports or summaries of reports submitted till the date of the publication are published herein.

* Le tome comprend les textes (communications et résumés) qui sont arrivés au comité d'organisation jusqu'au moment de l'édition.

* Οι συγγραφείς των εισηγήσεων έχουν την ευθύνη των κειμένων και των εικόνων.

* The authors of the reports are responsible for texts and pictures.

* La responsabilité pour les textes et les images, repose sur les auteurs des rapports.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

TABLE OF CONTENTS

SOMMAIRE

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ - CONTENTS - MATIERES

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ – GREETINGS – SALUTATIONS

Γιάννης Αλαβάνος - ΤΕΕ, Giannis Alavanos - Technical Chamber of Greece	09
Γιώργος Ζεπάτος - ΤΕΕ/ΤΔΕ, George Zeppatos - Technical Chamber of Greece Section of Western Greece	13
Σοφία Αυγερινού Κολώνια, Ελένη Μαΐστρου - Ελληνικό ICOMOS, Sofia Avgerinou Kolonias, Eleni Maistrou - ICOMOS Hellenic.....	17

ΙΣΤΟΡΙΚΟ – BACKGROUND – HISTORIQUE 21

ΤΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ 25

THE SCIENTIFIC SYMPOSIUM

LE SYMPOSIUM SCIENTIFIQUE

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ *

INTRODUCTORY SPEECHES AND PRESENTATIONS *

INTERVENTIONS ET PRESENTATIONS INTRODUCTIVES *

Gustavo Aroz (english,greek)	34
------------------------------------	----

Ray Bondin (english, greek)	40
-----------------------------------	----

Michel Bonnette, <i>Ce bleu est celui des villes anciennes de la Méditerranée</i> (french, greek)	42
---	----

Rosa Anna Genovese, <i>La coopération pour la protection du patrimoine architectural et environnemental de la Méditerranée</i> (french, greek)	48
--	----

Christopher Pound, <i>Maritime settlements as cultural landscapes</i> (english, greek)	60
--	----

Κωνσταντίνος Χριστόπουλος – Constantinos Christopoulos (greek, english, french)	72
---	----

ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ – CASE STUDIES – ETUDES DE CAS *

Σοφία Αυγερινού Κολώνια, Ελένη Μαΐστρου, Μαρία Δανιήλ, Μαρία Τσιτιμάκη S.Avgerinou Kolonias, Helen Maistrou, Maria Daniil, Maria Tsitimaki, <i>Ιστορικές Πόλεις-Λιμάνια. Αστική κληρονομιά, διαχείριση της ανάπτυξης και προστασία</i>	86
<i>Historic City-Ports. Urban heritage, development management and protection</i> <i>Villes-Ports Historiques. Patrimoine urbain, gestion du développement et sauvegarde</i> (greek, english, french)	

Nur Akin, <i>La réhabilitation urbaine d'une ville Méditerranéenne: Antalya</i> (french, greek)	104
---	-----

Χάρης Αποστολόπουλος – Charis Apostolopoulos <i>Προβλήματα σχετικά με την προστασία ιστορικών μνημείων από οπλισμένο σκυρόδεμα στην περιοχή της Μεσογείου</i>	112
<i>Problems regarding protection of reinforced concrete historical monuments in the vicinity of the Mediterranean</i> (english, greek)	

Faika Bejaoui, <i>Rthabilitation et revitalisation du centre ville: centre historique de la ville de Tunis</i> (french, greek)	122
---	-----

Joao Campos, <i>Tavira – La plus belle ville historique de la Méditerranée Portugaise</i> (french, greek)	124
---	-----

Teressa Colletta, <i>La ville-port de Naples. Les opérations d'archuologie urbaine et les nouveaux plans urbains 2003-2005</i> (french, greek)	138
--	-----

Alvaro Gomez Ferrer Bayo, <i>L'évolution du port de Valencia depuis sa création jusqu'a l'America's Cup</i> (french, greek)	150
--	-----

Nevzat Ilhan, <i>Ville-Port historique: Istanbul (Aperçue historique et opérations urbaines du 20 siècle)</i> (french, greek)	162
--	-----

Vladimir Krogius, <i>City of Taganrog as the Russian farthest Mediterranean harbour</i> (english, greek)	168
--	-----

Saleh Lamei, <i>Urban architecture of the beautiful époque in Cairo - Egypt</i> (english, greek)	176
--	-----

Αθηνά Παπαδοπούλου – Athina Papadopoulou <i>Ενιαίο ρυθμιστικό σχέδιο Λευκοσσίας. 26 χρόνια δικοινοτικής συνεργασίας</i>	184
<i>Nicosia master plan. 26 years from bicommunal cooperation</i> <i>Schema directeur unique de Nicosie. 26 ans de coopération bicommunautaire</i> (greek, english, french)	

Βασιλική Πετρίδου, Παναγιώτης Πάγκαλος – Vasiliki Petridou, Panagiotis Pagalos <i>Η αστική κληρονομιά της Πάτρας – Patras urban heritage – Le patrimoine urbain de Patras</i> (greek, english, french)	200
---	-----

Elvira Petroncelli, <i>La relation port – ville. Les cas de Naples</i> (french, greek)	216
--	-----

Valter Shtylla, <i>La restauration des forteresses de Venise au long de la cote d'adriatique</i> (french, greek)	228
--	-----

George S. Zouain, <i>Reconstruction et revitalisation du centre – ville de Beyrouth</i> (french, greek)	236
---	-----

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΟΛΕΩΝ – ΛΙΜΑΝΙΩΝ 245

PRESENTATION OF HISTORIC GREEK CITY – PORTS

PRESENTATION DE VILLES – PORTS HISTORIQUES DE GRECE

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ CIVVIH 2006 ΚΑΙ Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ 263

THE GENERAL ASSEMBLY OF CIVVIH 2006 AND THE ESTABLISHMENT OF THE MEDITERANNEAN SUBCOMMITTEE

L'ASSEMBLEE GENERALE DU CIVVIH 2006 ET L'ETABLISSEMENT DU SOUS – COMITE DE LA MEDITERRANEE

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΤΗΣ CIVVIH 269

REGULATION FOR OPERATING OF THE MEDITERRANEAN OF SUB – COMMITTEE CIVVIH
REGLEMENET DE FONCTIONNEMENT DU SOUS – COMITE MEDITERRANEEEN DU CIVVIH

طسوتما رحبلل ذي عرفلا أنجللا اءى خىراتلا ندملل مءلا دعواق

ΠΡΟΤΑΣΗ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΟΥ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΟΥΝ 285

ΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΠΟΛΕΩΝ – ΛΙΜΑΝΙΩΝ

PROPOSED RECORD FOR IDENTIFICATION OF A HISTORIC CITY – PORT
PROPOSITION DE COLLECTE ET D'ORGANISATION DE DONNEES ILLUSTRANT
L'IDENTITE DES VILLES – PORTS HISTORIQUES

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ – PARTICIPATIONS LIST 289

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ – ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ – ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ 293

ORGANISING COMMITTEE, ORGANISISN SECRETARY, LIST OF INDIVIDUALS AND ORGANISATIONS TO THANK

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΕΕ

Ένας από τους βασικούς σκοπούς και στόχους του επιστημονικού έργου του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος είναι η βιώσιμη διαχείριση, προστασία και ανάδειξη των ιστορικών πόλεων και οικισμών του Ελληνικού χώρου. Το δίλημμα ανάπτυξη ή προστασία τίθεται πιεστικά από τις σύγχρονες συνθήκες, οι οποίες συχνά επιβάλλουν την πραγματοποίηση μεγάλων έργων υποδομής, αλλά και πολεοδομικών παρεμβάσεων στις ιστορικές πόλεις.

Στο πλαίσιο αυτό το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος ενθαρρύνει και υποστηρίζει σχετικές επιστημονικές προσπάθειες και πρωτοβουλίες, όπως αυτή της ίδρυσης Υποεπιτροπής Μεσογείου της Διεθνούς Επιστημονικής Επιτροπής Ιστορικών Πόλεων CIVVΙΗ-ICOMOS. Μεθοδεύει επίσης τη συστηματική ενημέρωση και επιμόρφωση των μελών του στα προαναφερόμενα θέματα.

Με την έκδοση αυτή προωθείται επίσης η μεσογειακή συνεργασία μεταξύ των ειδικών προστασίας των ιστορικών πόλεων, γεγονός που αποτελεί πρωτεύοντα επίσης στόχο των διεθνών σχέσεων του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος.

Η έκδοση αυτή αποτελεί συνεισφορά του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος στη δεύτερη συνάντηση της Υποεπιτροπής για τη Μεσόγειο της Επιτροπής Ιστορικών Πόλεων CIVVΙΗ-ICOMOS, που πραγματοποιείται στην Κέρκυρα, παράλληλα με τον εορτασμό της εγγραφής της ιστορικής αυτής πόλης στην Λίστα Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO.

Ευχόμαστε, οι προσπάθειες που καταβάλλονται από τους επιστημονικούς φορείς, τα ανώτατα εκπαιδευτικά και τα ερευνητικά ιδρύματα, τους δημόσιους οργανισμούς και την τοπική αυτοδιοίκηση να συντονιστούν σε εθνικό και μεσογειακό επίπεδο για τον υψηλό στόχο της βιώσιμης διαχείρισης και προστασίας, αλλά και τη διατήρηση της υψηλής ποιότητας ζωής στις ιστορικές πόλεις.

Γιάννης Αλαβάνος
Πρόεδρος ΤΕΕ

ADDRESS OF THE PRESIDENT OF THE TECHNICAL CHAMBER OF GREECE

One of the main goals and objectives of the scientific work of the Technical Chamber of Greece is the sustainable management, protection, and promotion of historic towns and settlements of Greece. The dilemma between development and protection is pressingly underscored by current circumstances which often dictate the realization of large infrastructure projects as well as town-planning operations in historic towns.

In this framework, the Technical Chamber of Greece encourages and supports relevant scientific efforts and initiatives, such as the founding of a Subcommittee on the Mediterranean, as part of the International Committee on Historic Towns and Villages CIVVIH-ICOMOS. It also systematically informs and educates its members on the aforementioned topics.

This publication also contributes to promoting the Mediterranean collaboration between specialists on the protection of historic towns, which also constitutes a primary goal of the Technical Chamber of Greece's international relations.

This publication is the contribution of the Technical Chamber of Greece at the second meeting of the Subcommittee on the Mediterranean of the International Committee on Historic Towns and Villages CIVVIH-ICOMOS, which takes place in Corfu in parallel with the celebration of the registration of this historic town on UNESCO's World Heritage List.

We wish that the effort made by scientific authorities, universities, research institutions, public organizations, and local authorities, is coordinated at a national and Mediterranean level in order to reach the high objective of sustainable management and protection, as well as the preservation of a high quality of life in historic towns.

Giannis Alavanos
President, Technical Chamber of Greece

SALUTATION DU PRÉSIDENT DE LA CHAMBRE TECHNIQUE DE GRÈCE

Un des buts et des objectifs principaux de l'œuvre scientifique de la Chambre Technique de Grèce est la gestion soutenable, la sauvegarde et la valorisation des villes et des agglomérations historiques de l'espace grec. Le dilemme «croissance ou sauvegarde» se pose de manière pressante par la réalité contemporaine, qui souvent impose la réalisation de grands travaux d'infrastructure, ainsi que des opérations urbaines dans les villes historiques.

C'est dans ce contexte que la Chambre Technique de Grèce encourage et soutient des efforts et des initiatives scientifiques opportunes, comme par exemple l'établissement du Sous-Comité pour la Méditerranée dans le cadre du Comité international sur les villes et villages historiques CIVVIH-ICOMOS. En outre, elle organise l'information systématique et la formation de tous ses membres sur les questions susmentionnées.

Cette édition assure aussi la promotion de la coopération méditerranéenne entre les spécialistes en sauvegarde des villes historiques, fait qui constitue un objectif principal des relations internationales de la Chambre technique de Grèce.

Cette édition constitue une contribution de la Chambre Technique de Grèce à la deuxième rencontre du sous-comité pour la Méditerranée du Comité International sur les Villes et Villages Historiques CIVVIH-ICOMOS, qui aura lieu à Corfou, parallèlement à la célébration de l'inscription de cette ville historique dans la liste du patrimoine mondial de l'UNESCO.

On souhaite que les efforts déployés par les organismes scientifiques, les établissements d'enseignement supérieur et de recherche, les organismes publics et les autorités locales soient coordonnés au niveau national et méditerranéen, afin d'arriver au but exigeant de la gestion et la sauvegarde soutenable, ainsi qu'au maintien de la haute qualité de vie dans les villes historiques.

Giannis Alavanos
Président de la Chambre Technique de Grèce